

ПЛАМЕН РАДЕВ – „ОБЩА ДИДАКТИКА“

Коста Герджиков

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Резюме. Представена е новата монография „Обща дидактика“ на проф. д.п.н. Пламен Радев, посветена на фундаменталните проблеми на обучението и науката, на която то е предмет на изследване.

Keywords: formal training, education, general didactics, school didactics, didactic models

„Без обучението и науката за него животът щеше да бъде една грешка“. Това е максимата на изключително продуктивния автор и колега – проф. д.п.н. Пламен Радев, която ни представя в предговора на новоизлязлата си книга, озаглавена „Обща дидактика“, Пловдив, 2014. И веднага, напълно отговарящо на неговия стил на писане, иманентно съчетаващ в себе си висок интелектуализъм и чувство за хумор, авторът прави уточнението, че ако читателят се засмее на тази негова максима, „...то според Nicolas Chamfort един ден без смях е пропилян ден“.

Четейки поредната монография на проф. П. Радев, бързам, доколкото това е възможно за мен, да напиша отзив за нея, поради следните основни причини:

1) Това е първи опит у нас, а може би и въобще, да се преодолеят предимно описателно-обяснителните рамки на училищната дидактика и да се отиде на значително по-абстрактно епистемолого-аксиологично ниво.

2) Допадна ми и напълно съм съгласен с написаното от автора, че тя е създадена „...с цел да бъде ползвана от дейци на образованието, които не се примиряват с четенето на посредствени произведения и елементарни практически ръководства за обучението и се наслаждават от интелектуалното удоволствие да навлязат в нещо по-различно от принизения емпиризъм на ежедневието“.

3) Докато някой друг колега не ме е изпреварил.

4) За да бъде сигурен проф. Радев, че съм един от малцината (както песимистично заявява самият той в началото на предговора), които са я прочели и са я харесали.

5) Докато все още не е излязла от печат, или поне аз не знам, следващата книга на плодовития автор.

Дидактическият интерес към изследване и анализиране на процеса на училищно обучение е разбираем и закономерен. Определяйки глобалния обект на общата дидактика като метанаука за обучението, П. Радев подчертава, че той е свързан с формалното (институционализирано) и неформалното обучение като средства на формалното и неформалното образование. Може да се каже, че тя е един от основните клонове на науките за образованието, а нейното изследователско поле е обучението и неговата практика, без оглед на предметните (дисциплинните) специфики. По този начин, „...общата дидактика е наука за закономерностите и структурата на реалните модели на обучението, за компонентите на тази структура и тяхното взаимодействие, за разработката и предписанието на технологиите на обучение“.

Монографията „Обща дидактика“ на Пламен Радев е структурирана в 33 глави по подобие на „Велика дидактика“ на Ян Амос Коменски (числото отговаря на годините на Христос до разпъването му на кръста). В нея са реинтегрирани част от текстове, публикувани в предходни издания на автора, но голям е дялът на иновационното и новите интерпретации на традиционни проблеми. Отново верен на себе си, авторът не е пропуснал да включи и някои критики и псевдонаучни изказвания в научната дидактическа литература.

Напълно логично и съобразено с полето на изследване на общата дидактика са разгледани въпроси, свързани с: някои от дидактическите модели; обучението лице в лице като основно събитие в общата дидактика; някои от моделите на процеса на обучение; целите на обучението и техните таксономии; учебни съдържания и техни компоненти; учебен предмет и учебник; ученето и преподаването в обучението лице в лице; решаване на учебни задачи и проблеми; принципи, методи и въпроси при обучението лице в лице; технологии, системи и форми на обучение; дизайн на обучението и доцимология. Специално място е отредено на училищната, професионалната и производствената дидактика.

След цялостното ми запознаване и краткото представяне на съдържанието на монографичния труд на проф. П. Радев мога да направя следното обобщение: налице е една високо стойностна научна разработка, която за пореден път ни представя автора като изключително ерудиран (в областта на педагогиката, философията, психологията, философията на образованието и др.), интелектуално възвисен и широко скроен учен, който отлично познава миналото и настоящето и прогнозира бъдещето в една толкова сложна област, каквато е обучението и науката, чийто предмет на изследване е то. Затова съм сигурен, че много читатели ще се възползват от тази фундаментална книга и приключвайки, ще си позволя да кажа, че „един ден без обучение е също пропилян ден“.

PLAMEN RADEV – “GENERAL DIDACTICS”

Abstract. The new monograph “General Didactics” by prof. DSc. Plamen Radev is presented. The work is dedicated to the fundamental problems of education and science as the basis of its subject research.

Dr. Kosta Guerdjikov, Assoc. Prof.

Faculty of Primary and Preschool Pedagogy

University of Sofia

Sofia, Bulgaria

E-mail: kostag53@abv.bg